

Gäller för: NU-sjukvården, Sjukhusgemensam
Innehållsansvar: Louise Strandberg, (loupe7), Sjukhusfysiker
Godkänd av: Anders Kullbratt, (andku), Sjukhusdirektör bitr

Giltig från: 2024-10-17

Giltig till: 2026-10-17

Strålskydd vid hantering av radioaktiva ämnen på mammografi

Syfte

Dokumentets syfte är att beskriva hur arbete med radioaktiva ämnen ska utföras på ett strålsäkert sätt så att bestrålningen till personal kan hållas så låg som rimligen är möjligt.

Revidering i denna version

Mindre ändring av text under bakgrund.

Lagt till rubrik transport.

Bakgrund

Läkemedlet som används vid sentinel node operationer är ett albuminpreparat (NanoHSA) med den radioaktiva isotopen ^{99m}Tc (teknetium). Detta radiofarmakon injiceras runt primärtumören och dess spridning i lymfbanan registreras någon timme därefter med en gammakamera. Vid operation identifieras den/de lymfkörtlar där ansamling av radiofarmaka sker (sentinel node), med hjälp av en gammadetektorprobe, och avlägsnas. ^{99m}Tc är ett radioaktivt ämne som sänder ut gammastrålning och har en halveringstid på 6 timmar, dvs. efter 6 timmar har dess aktivitet halverats och efter ett dygn har den sjunkit till under 7% av den ursprungliga aktiviteten.

Ansvar

Det är varje medarbetares ansvar att använda de strålskyddshjälpmedel som finns och att arbeta på ett strålsäkert sätt för både sig själv och övrig personal.

Radioaktiva ämnen får endast hanteras av personal som har kännedom om de risker som verksamheten är förknippad med och behärskar de tekniker som krävs för att arbeta strålsäkert.

Personalstrålskydd

För samtliga moment där radioaktiva ämnen är närvarande gäller att

- reducera tiden
- maximera avståndet
- använda skydd i form av handskar.

Personal som deltar vid bildtagning av preparat får en extra stråldos långt under den vi alla utsätts för genom den naturliga bakgrundsstrålningen.

Hantering av preparat

Preparatet kan tas bilder på omedelbart vid ankomst till mammografi. Den radioaktiva kontamination av material som uppkommer är försumbar och föranleder ingen specialbehandling.

Transport

Transport av förvaringskärlet bör göras längs en transportväg som är kort och utan onödig kontakt med personer ur allmänheten. Förvaringskärlet ska aldrig lämnas obevakat och ska lämnas direkt till mottagare.

Gravid och ammande personal

Det är viktigt att anmäla sin graviditet till arbetsgivaren så tidigt som möjligt så att en riskbedömning kan göras enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter. Gravida arbetstagare har rätt till omplacering enligt Strålskyddslagen (2018:396). Ur strålsäkerhetsperspektiv finns det nästan ingen risk för fostret under graviditeten eller för barnet under amning.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: NU-sjukvården, Sjukhusgemensam

Innehållsansvar: Louise Strandberg, (loupe7), Sjukhusfysiker

Godkänd av: Anders Kullbratt, (andku), Sjukhusdirektör bitr

Dokument-ID: NU10193-1593891701-15

Version: 2.0

Giltig från: 2024-10-17

Giltig till: 2026-10-17